Lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ylitarkastaja Niina Etelävuori

13.9.2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä U 51/2016 vp
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maarajoitusten ja muiden asiakkaan kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvien syrjinnän muotojen torjumisesta sisämarkkinoilla ja asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta.

Annetulla ehdotuksella pyritään parantamaan sisämarkkinoiden toimintaa estämällä suora tai epäsuora asiakkaan kansalaisuuteen tai asuin- tai sijoittautumisvaltioon perustuva syrjintä kolmessa asetuksessa määritellyssä tilanteessa. Myyjät eivät saisi estää asiakkaan pääsyä sivustolle asiakkaan kansalaisuuteen, asuin- tai sijoittautumisvaltioon perustuvalla syyllä, eivätkä uudelleen ohjaa asiakasta toiselle sivustoversiolle ilman asiakkaan erillistä ennakkosuostumusta. Myyjät eivät myöskään saisi soveltaa asiakkaisiin erilaisia, kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan perustuvia, maksuehtoja.

Asetuksen mukaan elinkeinonharjoittajat eivät saa soveltaa tavaroihinsa tai palveluihinsa erilaisia yleisiä käyttöehtoja asiakkaan kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan liittyvistä syistä seuraavissa tilanteissa: Ensimmäinen tilanne koskee fyysisten tavaroiden myyntiä, kun elinkeinonharjoittaja ei osallistu tuotteen toimitukseen asiakkaan jäsenvaltioon. Toinen tilanne koskee sähköisesti suoritettavien palvelujen tarjoamista, kuten esimerkiksi pilvipalveluja, tietovarastointipalveluja (data warehousing) tai webhotellipalveluja. Se ei koske palveluja, joiden keskeinen piirre on pääsyn tarjoaminen tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin ja muuhun suojattuun aineistoon ja niiden käytön mahdollistaminen. Kolmas tilanne koskee palveluja, joita elinkeinonharjoittaja tarjoaa asiakkaalle elinkeinonharjoittajan tiloissa tai fyysisessä paikassa, jossa elinkeinonharjoittaja toimii, eri jäsenvaltiossa kuin asiakkaan asuin- tai sijoittautumispaikka on.

Asetuksessa määritellään, etteivät elinkeinonharjoittajat saa teknisiä toimenpiteitä käyttäen tai muulla tavoin estää tai rajoittaa asiakkaiden pääsyä verkkorajapintaansa asiakkaan kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan liittyvistä syistä. Elinkeinonharjoittajat eivät saa ohjata asiakkaita verkkorajapintansa versioon, joka poikkeaa sommittelunsa, käytetyn kielen tai muiden ominaispiirteiden suhteen siitä

verkkorajapinnasta, johon asiakas alun perin yritti päästä, mikä tekee kyseisestä versiosta pelkästään tietyn kansalaisuuden tai asuin- tai sijoittautumispaikan omaaville asiakkaille tarkoitetun, ellei asiakas anna nimenomaista suostumustaan ennen tällaista ohjaamista verkkorajapinnan toiseen versioon.

Jos asiakas ohjataan verkkorajapinnan toiseen versioon hänen nimenomaisesta suostumuksestaan, verkkorajapinnan alkuperäisen version on pysyttävä helposti kyseisen asiakkaan saatavilla. Uudelleen ohjaaminen ei ole kiellettyä silloin, kun tiettyjen asiakkaiden tai tiettyjen alueiden asiakkaiden pääsyn estäminen tai rajoittaminen tai heidän ohjaamisensa verkkorajapinnan toiseen versioon on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa unionin oikeudessa tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä unionin oikeuden mukaisesti säädetyn vaatimuksen noudattaminen.

Kun elinkeinonharjoittaja edellä mainitusta syystä estää asiakkaiden pääsyn verkkorajapintaan tai rajoittaa sitä tai ohjaa asiakkaita verkkorajapinnan toiseen versioon, elinkeinonharjoittajan on esitettävä tälle selkeät perustelut. Perustelut on esitettävä siinä verkkorajapinnassa käytetyllä kielellä, johon asiakas alun perin yritti päästä.

Asetuksessa tarkoitetaan ’verkkorajapinnalla’ mitä tahansa elinkeinonharjoittajan käyttämää tai hänen puolestaan käytettyä ohjelmaa, mukaan lukien verkkosivut ja sovellukset, jonka kautta asiakkailla on pääsy elinkeinonharjoittajan tarjoamiin tavaroihin tai palveluihin näitä tavaroita tai palveluja koskevien liiketoimien suorittamiseksi.

Perusteettomiin maarajoituksiin puuttumista voidaan pitää tärkeänä. Asetuksen voidaan nähdä edistävän sisämarkkinoiden toimivuutta erityisesti kuluttajien kannalta. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei asetus luo epätarkoituksenmukaisia velvoitteita yrityksille. Suostumuksen hankkimisen uudelleenohjaukselle voidaan arvioida aiheuttavan elinkeinonharjoittajille uusia velvoitteita, mutta näiden ei arvioida olevan kohtuuttomia. Komissio on ilmoittanut, ettei se aio puuttua siihen, kuinka ennakkosuostumus hankitaan.

Asetuksen käsittely on parhaillaan käynnissä kilpailukyky- ja kasvutyöryhmässä. Ehdotus täydentää muita digitaalisia sisämarkkinoita koskevaan strategiaan (COM(2015) 192 final) ja sisämarkkinastrategiaan (COM(2015) 550 final) sisältyviä aloitteita (digitaaliset sopimukset, pakettipalvelut, arvonlisäveron erityisjärjestelmän laajentaminen), joilla pyritään parantamaan asiakkaiden ja yritysten mahdollisuuksia saada palveluja kaikkialla unionissa.